

از کجا آمده‌ام

(پژوهشی درباره پیوستگی قومی و پراکندگی جغرافیایی لرهای
استان کرمان با محوریت لری سهراب خانی)

www.kolab.ir

نویسندگان: سجاد علی پور، حجت علی پور

سرشناسه: علی پور، سجاد، ۱۳۶۹؛ علی پور، حجت
عنوان و نام پدیدآور: از کجا آمده‌ام (پژوهشی درباره پیوستگی قومی و پراکندگی جغرافیایی لرهای
استان کرمان با محوریت لری سهراب خانی) / سجاد علی پور، حجت علی پور
مشخصات نشر: قم، استان مهر، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری: ۳۲۰ص.؛ مصور، ۲۵×۳۶سم.
شابک: 978-622-6699-37-2
وضعیت فهرست نویسی: فیا
موضوع: لرستان - پژوهش‌های قومی و جغرافیایی
رده بندی کنگره: ۱۳۸۲/۴۴/۱۳۸۲۶۴
رده بندی دیویی: ۹۹۰۵۵۵۲/۷۷۹
شماره کتابشناسی: ۶۹۵۱۷۷۸

از کجا آمده‌ام

فهرست مطالب

مقدمه مولف: ۱۱

فصل اول: آشنایی با قوم لر و لر بزرگ ۱۵

منشأ واژه لر ۱۶

اصل و نسب لرها ۲۳

گذشته باستانی مناطق لرنشین ۲۹

جغرافیای تاریخی مناطق لرنشین در دوره اسلامی ۳۱

لر بزرگ ۳۳

سازمان و تشکیلات حکومتی اتابکان لرستان بزرگ ۴۳

ممسنی ۴۶

فصل دوم: روایات ۵۳

آشنایی با لرهای کرمان ۵۵

الف) کوچ‌های صورت گرفته از مناطق لرنشین به کرمان در دوره‌های صفویه، افشاریه و زندیه ۵۵

۱. کوچ در دوره صفویه ۵۵

۱-۱- روایت شماره ۲ از کتاب‌های تذکره صفویه کرمان و خلیج فارس (بندرعباس) ۵۵

۱-۲- روایت شماره یک از کتاب تاریخ کرمان ۵۶

۲. کوچ در دوره افشاریه ۶۰

۲-۱- روایت شماره ۱ از کتاب یادواره نظام سنتی ایلات کویلوویه و بویراحمد ۶۰

جبهه تنگ تکاب ۶۰

چگونگی کوچ طوایف کوچی به کرمان ۶۴

۲-۲- روایت شماره ۲ (روایت شفاهی) ۶۷

۳. کوچ در دوره زندیه ۶۸
- ب) پراکندگی لرهای استان کرمان ۷۳
۱. لرهای کرمان و توابع ۷۳
- ۱-۱- لرهای کرمان ۷۴
- ۱-۲- لرهای جوپار ۷۴
- ۱-۳- لرهای رابین ۷۵
۲. لرهای رفسنجان ۷۵
۳. لرهای بم ۷۶
۴. لرهای جیرفت و توابع ۷۸
- ۱-۴- لرهای جیرفت ۷۸
- سلیمانی‌ها ۷۹
- روایت شماره ۱ از کتاب رابر سرچشمه هیکتانیس (هلیلرود) ۷۹
- روایت شماره ۲ از مقاله مقدمه‌ای کوتاه بر مهاجرت‌های اعراب به سرزمین ایران و دیگر عشایر استان کرمان ۸۴
- ۱-۲- لرهای تابع جیرفت ۸۵
- ۱-۲-۱- لرهای ده کودگرونیه ۸۵
- ۱-۲-۲- لرهای قلعه‌سج و کهنوج ۸۵
- ۱-۲-۳- لرهای رودبار ۸۷
- ۱-۲-۴- لرهای اسفندقه ۸۸
- ۵- لرهای بافت ۸۹
- ۱-۵- لری‌های بافت ۸۹
- ۱-۱-۵- روایت شماره ۱، معرفی ایل لری به زبان شعر ۸۹
- ۱-۲-۵- روایت شماره ۲ از کتاب تاریخ بافت ۹۱
- ۱-۳-۵- روایت شماره ۳ از کتاب رابر سرچشمه هیکتانیس ۹۴
- ۱-۴-۵- روایت شماره ۴ ۹۵
- ۱-۵-۵- روایت شماره ۵ از کتاب قوم لر ۱۰۴
- ۲-۵- لک‌ها ۱۰۷
- ۱-۲-۵- روایت شماره ۱ از کتاب جغرافیای کرمان ۱۰۷
- ۲-۲-۵- روایت شماره ۲ از کتاب تاریخ بافت ۱۰۹
- ۳-۵- طایفه غیاثوند و شهابوند (کُر) ۱۱۴
- ۶- لرهای سیرجان ۱۱۶
- ۱-۶- لری‌های سیرجان ۱۱۶
- ۱-۱-۶- روایت شماره ۱ از کتاب کوچه هفت پیچ ۱۱۶
- ۱-۲-۶- روایت شماره ۲ از کتاب سیرجان در آینه زمان ۱۱۹
- ۱-۳-۶- روایت شماره ۳ از کتاب تاریخ سیرجان ۱۲۰

- ۱۲۰ ۴-۱-۶- روایت شماره ۴ از کتاب ایلات و عشایر سیرجان
- ۱۲۱ ۵-۱-۶- روایت شماره ۵ کتاب تاریخ تمدن و نام آوران فرهنگ سیرجان
- ۱۲۲ ۶-۱-۶- روایت شماره ۶ از کتاب قوم لر
- ۱۲۲ ۱-۷- کرانی‌ها
- ۱۲۹ ۱-۸- شول
- ۱۲۹ ۱-۳-۶- روایت شماره ۱ از کتاب ایلات و عشایر سیرجان
- ۱۳۰ ۲-۳-۶- روایت شماره ۲ از کتاب سیرجان در آینه زمان
- ۱۳۴ ۹. لرهای رئیسی پراکنده در سیرجان، جبرفت و بافت
- ۱۳۵ آشنایی با لرهای استان سیستان و بلوچستان
- ۱۳۷ براهویی ممسنی
- ۱۳۷ تیره‌های طایفه براهویی
- ۱۳۸ طوایف براهویی‌های پاکستان
- ۱۳۸ سیستانی ممسنی
- ۱۳۹ تیره‌های طایفه سرابندی
- ۱۳۹ طایفه شهرکی
- ۱۳۹ تیره‌های طایفه شهرکی
- ۱۴۰ بلوچ ممسنی
- ۱۵۸ نتیجه‌گیری
- فصل سوم: رویدادهای دوره لطفعلی خان زند در کرمان ... ۱۶۷**
- ۱۶۸ سلسله زندیه
- ۱۸۲ حوادث مربوط به سنه هزار و یکصد و نود و سه تا هزار و دویست و چهار ۱۸۲
- ۱۸۶ جنگ دیوار بلند
- ۱۹۰ حوادث سنه هزار و دویست و پنج
- ۱۹۰ دوره قاجار - توجه لطفعلی خان زند به کرمان
- ۱۹۵ عزیمت لطفعلی خان به کرمان
- ۱۹۸ حوادث سنه هزار و دویست و شش
- ۱۹۸ حکومت میرزا صادق
- ۱۹۹ حوادث سنه هزار و دویست و هفت
- ۱۹۹ اعزام فتحعلی خان به کرمان
- ۲۰۶ حوادث سنه هزار و دویست و هشت

۲۰۶	دعوت از لطفعلی خان
۲۱۸	تہیج آقا محمد خان بہ تصرف کرمان
۲۲۱	حوادث سنہ ہزار و دوست و نہ
۲۲۳	فرار لطفعلی خان بہ ہم
۲۲۵	قتل و غارت کرمان
۲۲۷	مہمانی آقا علی از آقا محمد خان
۲۲۸	گرفتاری لطفعلی خان در ہم
۲۳۷	بعد از آقا محمد خان

فصل چہارم: ایل لری سیرجان..... ۲۴۳

۲۴۴	استان کرمان
۲۴۴	شہرستان سیرجان
۲۴۵	بخش یاریز
۲۴۶	منطقہ کوه پنج
۲۴۷	پوشش گیاهی منطقہ
۲۴۷	مشاغل عمدہ منطقہ
۲۴۷	محصولات عمدہ کشاورزی منطقہ
۲۴۷	ارتفاعات منطقہ
۲۴۷	جانوران و پرندگان
۲۴۷	معرفی ایل لری سیرجان

طایفہ لری سہرابخانی..... ۲۵۱

۲۵۱	مقدمہ
۲۵۱	تیرہہای طایفہ لری سہرابخانی و زیرمجموعہ آن
۲۵۲	شجرہ
۲۵۳	شجرہ پدر
۲۵۳	شجرہ مادر

سکونتگاہہای طایفہ لری سہرابخانی..... ۲۵۴

۲۵۴	قشلاق
۲۵۴	ییلاق
۲۵۵	قامیلیہای طایفہ لری سہرابخانی

معرفی تفصیلی مناطق پرجمعیت طایفہ لری سہرابخانی..... ۲۵۶

۲۵۶	درجستی
-----	--------

مقدمه مولف:

روزها فکر من این است و همه شب سخنم
از کجا آمده‌ام؟ آمدنم بهر چه بود؟
ملنم سخت عجب که چه سبب ساخت مرا
جان که از عالم علوی است، یقین می‌دانم
مرغ باغ ملکوت، نیم از عالم خاک
ای خوش آن روز که پرواز کنم تا بر دوست
کیست در گوش که او می‌شنود آوازم؟
کیست در دیده که از دیده برون می‌نگرد؟
تا به تحقیق مرا منزل و ره ننمایی
می‌وصلم بچشان، تا در زندان ابد
من به خود نادم اینجا، که به خود باز روم
تو مپندار که من شعر به خود می‌گویم
شمس تبریزی، اگر روی به من بنمایی

که چرا غافل از احوال دل خویشتنم
به کجا می‌روم؟ آخر ننمایی وطنم
یا چه بوده است مراد وی از این ساختنم
رخت خود باز بر آنم که همانجا فکنم
دو سه روزی قفسی ساخته‌اند از بدنم
به هوای سر کویش، پروبالی بزنم
یا کدام است سخن می‌نهد اندر دهنم؟
یا چه جان است، نگوئی که منش پیرهنم؟
یک دم آرام نگیرم، نفسی دم نزنم
از ستر غریبه هستانه به هم درشکنم
آنکه آورد مرا، باز برد در وطنم
تا که هوشیارم و بیدار، یکی دم نزنم
والله این قالب مردار، به هم درشکنم

(مولانا)

آنگاه که انسان چشم گشود و خود را در آینه درک به تصویر کشید، پیوسته
در پی کسب هویت و شناخت خویشتن خویش دوید و یافت. گاهی نیز در ابهام
فرو رفت. او همواره از خود پرسید: من کیستم؟ از کجا آمده‌ام؟ به کجا خواهم
رفت؟ ریشه‌ام به کجا پیوند می‌خورد؟ نژاد من به که می‌رسد؟ زبان مادریم از
کجا سرچشمه گرفته است؟ و ده‌ها پرسش دیگر، که بخش عمده‌ای از ذهن او

را به خود مشغول داشت.

شرایط ژئوپلیتیک کشور ایران به گونه‌ای است که با وجود تنوع زبانی، نژادی، دینی، مذهبی، تحرک مکانی و جابجایی‌های جمعیتی و غیره، به دشواری می‌توان بدون مطالعات میدانی و اسنادی و پژوهش‌های مردم‌شناسی و جامعه‌شناختی به دانستنی‌هایی در مورد نسب و ریشه‌های هویتی افراد دست یافت. گاهی نسبت دادن نام افراد به ایل، مکان، شغل و غیره در شناسنامه، این مسئله را بغرنج‌تر می‌سازد. خود نگارنده از گاه‌ریش (بلوغ) و کسب شناخت نسبی از خود، در برابر پرسش‌هایی در خصوص چرایی، دلیل و علت نامگذاری عنوان فامیلی، پاسخی به جز «نام یک ایل» نداشت. کم‌کم با حضور در مجامع بزرگ و گسترده و علمی‌تر، پرسش‌ها سخت‌تر و پاسخ‌ها هم طبعاً باید مدلل‌تر و علمی‌تر ارائه می‌شد. از این‌رو، کتاب پیشرو حاصل سال‌ها تفکر، و مدت‌ها تلاش و بررسی و گردآوری مطلب است که جهت آگاهی پژوهشگران، خوانندگان و علاقمندان به قوم‌شناسی و مردم‌شناسی، همچنین مردان و زنان ایل بزرگم تقدیم می‌گردد.

عمده مباحث فصل اول این کتاب، از کتاب قوم‌لر جهت معرفی این قوم اتخاذ شده است. از آنجایی که معتقد بودیم خاستگاه عمده طوایف لر استان کرمان از قسمت لر بزرگ بوده سعی شده است توضیحات مربوط به قسمت لر بزرگ جامع‌تر باشد.

در فصل دوم سعی شده است که روایات (هم به صورت شفاهی و هم به صورت کتبی) مختلف موجود؛ جمع‌آوری و توضیحات لازم داده شود تا به دو هدف اصلی، یکی معرفی طوایف لر استان کرمان و دیگری ایجاد پیش‌زمینه‌ای جهت درک بهتر فصل بعد رسیده باشیم.

فصل سوم «رویدادهای دوره لطفعلی خان زند در کرمان» بر اساس کتاب تاریخ کرمان وزیری تصحیح دکتر باستانی پاریزی، آورده شده است و در این

فصل مباحثی از کتب خطی و دست اول دوره زندیه و همچنین روایات شفاهی به آن افزوده شده است تا نقش لرهای استان کرمان در آن واضح‌تر و شفاف‌تر مشخص گردد.

در فصل چهارم از آنجایی که نویسنده تعلق خاطر به طایفه لری سیرجان دارد مباحثی در این باره ارائه کرده است.

لازم به گفتن است که هیچ پژوهشگری، نمی‌تواند ادعا کند تحقیق انجام شده کامل و بدون نقص می‌باشد. لذا، همواره امید دارد که چنین فعالیت‌هایی به انگیزه بیش‌تر جهت پژوهش‌های کامل‌تر منجر شود و از خوانندگان فرهیخته و فرزانه خواهش دارم در صورت مشاهده هرگونه اشکال و انتقاد اینجانب را با آدرس پست الکترونیکی زیر بی‌خبر نگذارند تا نسبت به اصلاح در نشرهای دیگر اقدام گردد.

ایمیل نویسنده: alipour_sajjad@yahoo.com یا واتساپ

واتساپ نگارنده: ۰۹۳۵۲۹۴۳۴۷۲

همچنین در صورت داشتن اسناد مکتوب و معتبر در مورد هر ایل و طایفه لر استان کرمان یک کپی یا ایمیل از آن در اختیار نویسنده قرار دهید تا در بازشناسی گذشته ایلی خود به آیندگان خدمت مشترکی انجام دهیم.

سجاد علی‌پور